Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0245

Vastuuvapaus 2023: EU:n yleinen talousarvio – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto

1. Euroopan parlamentin päätös 22. lokakuuta 2025 vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2024/2021(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin yleisen talousarvion varainhoitovuodeksi 2023[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionin konsolidoidun tilinpäätöksen varainhoitovuodelta 2023 (COM(2024)0272 – C10-0069/2024)[2],

– ottaa huomioon neuvoston vuosikertomuksen vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle vuonna 2023 toimitetuista sisäisistä tarkastuksista,

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023 sekä toimielinten vastaukset[3],

– ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaisesti antaman varainhoitovuotta 2023 koskevan lausuman[4] tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta),

---

1 EUVL L 58, 23.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 EUVL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 EUVL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
4 EUVL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

– ottaa huomioon 7. toukokuuta 2025 tekemänsä päätöksen[5], jolla lykättiin päätöstä varainhoitovuotta 2023 koskevan vastuuvapauden myöntämisestä, sekä sen liitteenä olevan päätöslauselman,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 314 artiklan 10 kohdan sekä 317, 318 ja 319 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012[6] kumoamisesta 18. heinäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 ja erityisesti sen 59, 118, 260, 261 ja 262 artiklan,

– ottaa huomioon unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä 23. syyskuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509[7] ja erityisesti sen 59, 118, 266, 267 ja 268 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0167/2025),

1. epää neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023;

2. esittää huomautuksensa oheisessa päätöslauselmassa;

3. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöksen ja siihen erottamattomasti kuuluvan päätöslauselman Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, komissiolle ja tilintarkastustuomioistuimelle sekä huolehtimaan niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* (L-sarja).

---

5 EUVL L, 2025/1596, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1596/oj.

6 EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

7 EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

2. Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. lokakuuta 2025, joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto (2024/2021(DEC))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2023, pääluokka II – Eurooppa-neuvosto ja neuvosto,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 102 artiklan ja liitteen V,

– ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan toisen mietinnön (A10-0167/2025),

A. haluaa korostaa vastuuvapauden myöntävänä viranomaisena vastuuvapausmenettelyn yhteydessä, että unionin toimielinten demokraattista legitimiteettiä on erityisen tärkeää vahvistaa edelleen lisäämällä avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta sekä noudattamalla henkilöresursseja koskevaa hyvää hallintotapaa;

B. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 319 artiklan nojalla parlamentti on yksin vastuussa Euroopan unionin yleisen talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä ja että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvio muodostaa unionin talousarvion yhden pääluokan;

C. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 15 artiklan 1 kohdan mukaisesti Eurooppa-neuvosto ei toimi lainsäätäjänä;

D. ottaa huomioon, että SEUT 317 artiklan nojalla komissio toteuttaa unionin talousarviota omalla vastuullaan moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja että voimassa olevan kehyksen mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

E. ottaa huomioon, että SEUT 235 artiklan 4 kohdan ja 240 artiklan 2 kohdan nojalla Eurooppa-neuvostoa ja neuvostoa avustaa neuvoston pääsihteeristö ja että neuvoston pääsihteeri on täysin vastuussa unionin talousarvion pääluokkaan II otettujen määrärahojen moitteettomasta hallinnoinnista;

F. toteaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille ja että komissio kannattaa sitä, että käytäntöä myöntää

kullekin unionin toimielimelle, elimelle, toimistolle ja virastolle vastuuvapaus niiden hallintomenoista noudatetaan jatkossakin;

G. ottaa huomioon, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan;

H. toteaa, että neuvoston yhteistyöhaluttomuus vastuuvapausmenettelyssä on vuodesta 2009 alkaen johtanut siihen, että parlamentti on joutunut epäämään neuvoston pääsihteeriltä vastuuvapauden;

I. katsoo, että Eurooppa-neuvoston ja neuvoston olisi unionin yleisestä talousarviosta rahoituksensa saavina unionin toimieliminä oltava avoimia ja demokraattisesti vastuuvelvollisia unionin kansalaisille ja niiden olisi oltava julkisten varojen käytön demokraattisen valvonnan alaisia;

J. ottaa huomioon, että Euroopan oikeusasiamies totesi neuvoston lainsäädäntöprosessin avoimuutta koskeneessa strategisessa tutkimuksessaan OI/2/2017/TE esittämässään suosituksessa, että neuvoston käytäntö lainsäädäntöprosessin avoimuuden suhteen muodosti hallinnollisen epäkohdan ja siihen olisi puututtava, jotta kansalaiset voivat seurata unionin lainsäädäntöprosessia;

K. toteaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistetaan veronmaksajien ja yleisön oikeus saada tietoa julkisten tulojen käytöstä ja että asiassa T-163/21[1], De Capitani v. neuvosto, 25. tammikuuta 2023 antamassaan tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin totesi unionin lainsäädäntöprosessin avoimuudesta, että neuvoston työryhmissä tuotetut asiakirjat eivät ole luonteeltaan teknisiä vaan lainsäädäntöasiakirjoja, joten niiden osalta voidaan esittää asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä;

1. pitää erittäin valitettavana, että neuvosto on kieltäytynyt vuodesta 2009 lähtien ja jälleen varainhoitovuonna 2023 tekemästä yhteistyötä parlamentin kanssa vastuuvapausmenettelyssä, minkä seurauksena parlamentti ei voi tehdä tietoon perustuvaa päätöstä, joka pohjautuisi neuvoston talousarvion toteutuksen vakavasti otettavaan ja perusteelliseen valvontaan, ja parlamentti joutuu sen vuoksi epäämään neuvostolta vastuuvapauden;

2. panee merkille, että parlamentin asiasta vastaavat yksiköt toimittivat 20. syyskuuta 2024 vastuuvapausmenettelyn esittelijän puolesta neuvoston pääsihteeristöön kyselylomakkeen, jossa esitetään 90 parlamentille tärkeää kysymystä, jotta voidaan varmistaa neuvoston talousarvion toteutuksen ja neuvoston hallinnoinnin perusteellinen valvonta; toteaa lisäksi, että vastaavat kyselylomakkeet lähetettiin

---

[1] Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 25.1.2023, De Capitani v. neuvosto, T-163/21, ECLI:EU:T:2023:15.

kaikille muille toimielimille, jotka kaikki ovat antaneet parlamentille perusteelliset vastaukset kaikkiin kysymyksiin;

3. pitää valitettavana, että neuvoston pääsihteeristö ilmoitti 23. syyskuuta 2024 parlamentille jälleen kerran, ettei se vastaisi parlamentin kyselylomakkeeseen ja ettei neuvosto osallistuisi 12. marraskuuta 2024 osana vastuuvapausmenettelyä järjestettyyn kuulemiseen, johon kaikki muut kutsutut toimielimet osallistuivat;

4. korostaa, että nykyisen tulkinnan ja käytännön mukaan parlamentilla on oikeus myöntää vastuuvapaus SEUT 319 artiklan sekä sovellettavien varainhoitoasetuksen säännösten ja parlamentin työjärjestyksen määräysten mukaisesti eli sillä on valta myöntää vastuuvapaus, jotta voidaan säilyttää avoimuus ja varmistaa demokraattinen vastuuvelvollisuus unionin veronmaksajia kohtaan;

5. korostaa, että varainhoitoasetuksen 59 artiklan 1 kohdassa säädetään, että komissio tunnustaa muiden unionin toimielinten toimivallan toteuttaa omia talousarvion pääluokkiaan, ja pitää näin ollen jälleen kerran käsittämättömänä, että neuvoston mukaan vastuuvapaus neuvoston talousarvion toteuttamisesta olisi myönnettävä komissiolle;

6. korostaa, että parlamentti on lähes kahdenkymmenen vuoden ajan noudattanut vakiintunutta ja tunnustettua käytäntöä myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille; muistuttaa, että komissio on ilmoittanut, ettei se pysty valvomaan muiden toimielinten talousarvioiden toteuttamista; painottaa komission todenneen useasti, että parlamentin olisi jatkossakin noudatettava käytäntöä, jossa se myöntää kullekin unionin toimielimelle vastuuvapauden niiden hallintomenoista;

7. korostaa, että nykytilanteessa parlamentti voi tarkistaa vain tilintarkastustuomioistuimen ja oikeusasiamiehen kertomukset sekä neuvoston verkkosivustolla julkisesti saatavilla olevat tiedot, koska neuvosto jatkaa huonoa käytäntöään kieltäytyä yhteistyöstä parlamentin kanssa, minkä vuoksi parlamentin on mahdotonta hoitaa tehtäviään asianmukaisesti ja tehdä tietoon perustuvaa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä;

8. pitää valitettavana, että neuvosto on lähes 15 vuoden ajan osoittanut, ettei sillä ole poliittista tahtoa tehdä yhteistyötä parlamentin kanssa vuotuisen vastuuvapausmenettelyn yhteydessä; korostaa, että tällä asenteella on ollut pysyvä kielteinen vaikutus molempiin toimielimiin ja se on saattanut unionin talousarvion hallinnoinnin ja demokraattisen valvonnan huonoon valoon sekä vahingoittanut kansalaisten luottamusta unionin avoimuuteen;

9. toistaa syvän turhautumisensa neuvoston suhtautumiseen vastuuvapausmenettelyyn, sillä se välittää epäasianmukaisen viestin unionin kansalaisille aikana, jolloin avoimuuden lisääminen on

välttämätöntä; korostaa, että neuvoston on noudatettava samoja vastuuvelvollisuutta koskevia vaatimuksia, joiden noudattamista se odottaa muilta unionin toimielimiltä;

10. korostaa, että kaikki muut unionin toimielimet tunnustavat ja ymmärtävät periaatteen, jonka mukaan parlamentilla on oikeus ja velvollisuus valvoa toimielinten talousarvioita ja niiden toteuttamista osana vastuuvapausmenettelyä, kun otetaan huomioon talousarvion toteuttamista koskeva toimivallan siirto; ilmaisee näin ollen voimakkaan tyytymättömyytensä siihen, että neuvosto kieltäytyy edelleen yhteistyöstä parlamentin kanssa tässä asiassa;

11. muistuttaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö tukee veronmaksajien ja yleisön oikeutta saada tietoa julkisten tulojen käytöstä; vaatii siksi kunnioittamaan täysin parlamentin oikeuksia ja roolia demokraattisen vastuuvelvollisuuden periaatteen takaajana; kehottaa neuvostoa noudattamaan asianmukaisesti parlamentin vastuuvapausmenettelyn aikana hyväksymiä suosituksia;

12. korostaa, että nykyistä tilannetta on parannettava kehittämällä toimielinten välistä yhteistyötä perussopimusten nykyisissä puitteissa; katsoo, että perussopimusten mahdollinen tarkistaminen voisi selkeyttää vastuuvapausmenettelyä ja lisätä sen avoimuutta siten, että parlamentille annettaisiin yksiselitteisesti valtuudet myöntää vastuuvapaus kaikille unionin toimielimille, elimille, toimistoille ja virastoille erikseen, ja kehottaa neuvostoa tekemään aktiivisesti yhteistyötä parlamentin kanssa nykytilanteen ratkaisemiseksi;

13. panee merkille, että 6. toukokuuta 2025 neuvoston puheenjohtajavaltion edustaja ilmaisi parlamentin täysistunnossa pitämässään puheenvuorossa neuvoston puheenjohtajavaltion olevan halukas osallistumaan neuvoston ja parlamentin väliseen merkitykselliseen ja pragmaattiseen yhteistyöhön Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarvion muodostamaan unionin talousarvion pääluokkaan liittyvän vastuuvapauden myöntämisessä, ja kehottaa muuntamaan tämän aikomuksen ajoissa konkreettisiksi toimiksi; kehottaa siksi neuvostoa aloittamaan mahdollisimman pian uudelleen parlamentin kanssa korkeimmalla tasolla neuvottelut, joihin osallistuvat kummankin toimielimen pääsihteerit sekä puheenjohtaja ja puhemies, jotta päästään umpikujasta ja löydetään ratkaisu siten, että kunnioitetaan sekä parlamentin että neuvoston roolia vastuuvapausmenettelyssä ja varmistetaan talousarvion toteuttamisen avoimuus ja asianmukainen demokraattinen valvonta;

14. korostaa, että parlamentin 7. toukokuuta 2025 antamaan vastuuvapauspäätöslauselmaan sisällytetyt huomautukset, jotka koskevat talousarvio- ja varainhallintoa, sisäistä hallintoa, toiminnan tuloksellisuutta ja sisäistä valvontaa, henkilöresursseja, tasa-arvoa ja hyvinvointia, eettisiä toimintapuitteita ja avoimuutta, digitalisaatiota,

kyberturvallisuutta ja tietosuojaa, kiinteistöjä, ympäristöä ja kestävää kehitystä, toimielinten välistä yhteistyötä ja viestintää, pätevät edelleen;

15. toistaa pitävänsä valitettavana, ettei Eurooppa-neuvoston ja neuvoston talousarviota ole erotettu kahdeksi selvästi erilliseksi talousarvioksi, kuten parlamentti on aiemmissa vastuuvapauspäätöslauselmissaan suosittanut, jotta parannettaisiin avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta etenkin Eurooppa-neuvoston osalta, koska sen kuluista on tällä hetkellä mahdoton saada luotettavaa tietoa; korostaa luotettavien tietojen merkitystä objektiivisen valvonnan kannalta; kehottaa noudattamaan vastuuvapauden myöntävän viranomaisen suositusta;

16. pitää erittäin valitettavana Unkarin hallituksen torjuvaa asennetta Eurooppa-neuvostossa; huomauttaa, että ratkaisematta olevat poliittiset pattitilanteet ja riittämätön edistyminen avoimuutta koskevissa uudistuksissa heikentävät edelleen luottamusta ja Eurooppa-neuvoston tehokkuutta; kehottaa uudistamaan perussopimuksia kohdennetusti, jotta voidaan parantaa demokraattista päätöksentekoa ja avoimuutta Eurooppa-neuvostossa;

17. suhtautuu myönteisesti päätökseen hyväksyä 26 jäsenvaltion tukemat päätelmät, jotka koskevat unionin jatkuvaa ja vankkumatonta tukea Ukrainan itsenäisyydelle, suvereniteetille ja alueelliselle koskemattomuudelle ja jotka on esitetty 26. kesäkuuta 2025 hyväksytyssä Eurooppa-neuvoston asiakirjassa EUCO 16/25; pitää valitettavana, että veto-oikeuden alituisen käyttämisen vuoksi oli toimittava tällä tavoin; kehottaa kehittämään vaihtoehtoisia mekanismeja veto-oikeuden ohittamiseksi kiireellisissä asioissa odotettaessa perussopimusten muuttamista siten, että lisätään päätöksenteon tehokkuutta ja yhtenäisyyttä Eurooppa-neuvostossa; korostaa, että unionin vuoden 2023 talousarviossa on jo otettu käyttöön merkittäviä resursseja Ukrainan tukemiseksi, ja pitää tärkeänä varmistaa, että tulevissa talousarviopäätöksissä otetaan huomioon tämä strateginen sitoumus;

18. kehottaa painokkaasti neuvostoa varmistamaan, että neuvoston puheenjohtajuutta hoidetaan tiukasti unionin lainsäädännön, periaatteiden ja unionin uskottavuuden mukaisesti; pitää valitettavana, että Unkarin hallitus käyttää EU:n puheenjohtajuutta väärin, kun se toteuttaa kahdenvälisiä toimia, jotka ovat ristiriidassa unionin perusarvojen kanssa; kehottaa painokkaasti neuvostoa tuomitsemaan tällaisen toiminnan.